NORAKSTS
Lieta Nr.142257312
(1-2573-12/17)

ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA
RĪGAS TIESU NAMS

S P R I E D U M S

LATVIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ

Rīgā 2012.gada 6.decembrī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:

tiesnese Diāna Makarova,

piedaloties pie administratīvās atbildības sauktajai personai *A.L.*, aizstāvei *I.N.* un

un iestādes Rīgas Domes Administratīvās komisijas pārstāvim *A.P.*,

atklātā tiesa sēdē izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz *A.L.* (personas kods */personas kods/*) sūdzību par Rīgas Domes Administratīvās komisijas 2012.gada 6.marta lēmuma Nr.D57 8-6 (administratīvā pārkāpuma protokols CB Nr.012390/Nr.007-L) atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Rīga pilsētas būvvaldes būvinspektors 2012.gada 6.februārī sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu CB Nr.012390/Nr.007-L *(lietas 17.lapa),* kurā konstatēja, ka */adrese/* 2011.gada 2.decembrī plkst.15.00 notiek patvaļīga noliktavas un darbnīcas ēkas ekspluatācija neatbilstoši paredzētajai funkcijai – izveidotas tirdzniecības

telpas un birojs. Tādējādi ir pārkāpts Būvniecības likuma 17.pants, par ko paredzēta atbildība Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – LAPK) 152.panta trešajā daļā.

Ar Rīgas Domes Administratīvās komisijas 2012.gada 6.marta lēmumu Nr.D57 8-6 (turpmāk – pārsūdzētais lēmums) *A.L.* uzlikts naudas sods divsimt piecdesmit latu apmērā. Pārsūdzētajā lēmumā *(lietas 6.lapa)* norādīts, ka ar lietā esošajiem materiāliem, fotogrāfijām un personu paskaidrojumiem administratīvā pārkāpuma fakts ir pierādīts, lietā netika konstatēti atbildību mīkstinoši vai pastiprinoši apstākļi. Tāpat norādīts, ka telpu izmantošana pirms to nodošanas ekspluatācijā ir aizliegta, cita starpā arī tāpēc, ka ekspluatācijā nenodoto telpu izmantošana var apdraudēt personu drošību.

[2] Nepiekrītot pārsūdzētajam lēmumam, *A.L.* vērsās administratīvajā tiesā, lūdzot to atcelt. Sūdzībā *(lietas 3.lapa)* norādīts, ka zemesgabala */adrese/* izmantošanas mērķis nav pārkāpts, jo uz šā zemesgabala esošajās būvēs veikta komercdarbība – kancelejas preču tirdzniecība un tajās ir arī biroja telpas. Iesniedzējas ieskatā iestāde nav ņēmusi vērā, ka zemesgabalam */adrese/* ir nekorekts plānojums, kā rezultātā nav izveidots piebraucamais ceļš uz šā zemesgabala esošajām ēkām. Tāpat nav ņemts vērā, ka blakus esošā zemesgabala */adrese 2/* īpašniece SIA *„/Nosaukums/"* neļauj iesniedzējai izmantot piebraucamo ceļu, uz kura jau ir nodibināts servitūts par labu AS *„/Nosaukums 2/"*. Iesniedzēja uzskata, ka iestādei bija jāņem vērā arī tas, ka iesniedzēja rekonstrukcijas darbus būvēs */adrese/* nav veikusi, tos ir veikusi iepriekšējā īpašniece SIA *„/Nosaukums 3/"*. Iesniedzējas ieskatā iestāde ir pārkāpusi arī LAPK 270.pantu, jo administratīvo lietu ir izskatījusi ātrāk par šajā normā noteiktajām 30 dienām.

[3] Iestāde tiesai iesniegtajā paskaidrojumā *(lietas 12.lapa)* sūdzību uzskata par nepamatotu un noraidāmu, paskaidrojot, ka sūdzības iesniedzēja vairākkārt tika aicināta uz Rīgas pilsētas būvvaldi paskaidrojumu sniegšanai, tātad iesniedzēja bija informēta par lietas izskatīšanu. Apstāklis, ka iesniedzējai ir civiltiesisks strīds par servitūta ceļa izmantošanu, nekādā mērā neattaisno iesniedzējas rīcību, patvaļīgi izmantojot noliktavas un darbnīcas ēkas neatbilstoši paredzētajai funkcijai pirms to nodošanas ekspluatācijā. Tāpēc šis apstāklis nav vērtējams kā pamats iesniedzējas atbrīvošanai no atbildības.

[4] Iesniedzēja tiesas sēdē uzturēja sūdzībā ietverto prasījumu uz sūdzībā norādīto argumentu pamata.

Iestādes pārstāvis tiesas sēdē sūdzību neatzina, pamatojoties uz pārsūdzētajā lēmumā un rakstveida paskaidrojumā norādītajiem motīviem.

Motīvu daļa

[5] Lietā izšķirams jautājums, vai iesniedzēja pamatoti saukta pie administratīvās atbildības saskaņā ar LAPK 152.panta trešo daļu par Būvniecības likuma 17.panta pārkāpumu.

Būvniecības likuma 17.pants noteic, ka būvi, tās daļu vai telpu grupu izmanto tikai atbilstoši projektētajām funkcijām un vienīgi pēc tās pieņemšanas ekspluatācijā. Saskaņā ar LAPK 152.panta trešo daļu par būves izmantošanu pirms tās nodošanas ekspluatācijā uzliek naudas sodu fiziskajām personām no piecdesmit līdz tūkstoš latiem.

[6] Rīgas pilsētas būvvaldes būvinspektora 2011.gada 5.decembrī sastādītajā atzinumā par būves pārbaudi *(lietas 18.lapa)* norādīts, ka 2010.gada 11.oktobrī Rīgas pilsētas būvinspekcijas būvinspektors apsekoja nekustamo īpašumu */adrese/*, kadastra Nr.*/kadastra numurs/* un konstatēja, ka tajā tiek veikti patvaļīgi ēku lit.001 un lit.002 rekonstrukcijas darbi. 2011.gada 7.janvārī minētajā nekustamajā īpašumā tika veikta atkārtota apsekošana un konstatēts, ka būvdarbi tiek turpināti. Savukārt apsekošanas laikā 2011.gada 2.decembrī konstatēts, ka ir pabeigti visi iekšējās apdares darbi un notiek patvaļīga ēku lit.001 un lit.002 ekspluatācija neatbilstoši paredzētajai funkcijai. Saskaņā ar būves tehniskās inventarizācijas lietu ēka lit.001 ir noliktavas ēka, bet faktiski tā tiek izmantota kā biroja preču tirdzniecības ēka. Savukārt ēka lit.002 atbilstoši inventarizācijas lietai ir darbnīcas ēka, taču faktiski tā tiek izmantota kā noliktava un biroju telpas.

Par minētajiem apstākļiem lietā strīda nav, proti, iesniedzēja tiesas sēdē atzina gan to, ka ēka lit.001 un lit.002 atbilstoši inventarizācijas lietām ir attiecīgi noliktavas ēka un darbnīcas ēka (tas izriet arī no Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr.*/nodalījuma numurs/* veiktajiem ierakstiem *(lietas 21.lapa)*), gan to, ka šajās ēkās ir veikti rekonstrukcijas darbi, mainot šo ēku funkciju, gan to, ka šobrīd ēka lit.001 tiek izmantota kā biroja preču tirdzniecības vieta, savukārt ēka lit.002 – kā noliktava un biroju telpas. Tiesas sēdē iesniedzējas aizstāve informēja, ka minētās ēkas iesniedzēja kā šo ēku īpašniece iznomā trešajām personām. Tātad pēc būtības lietā nav strīda par to, ka Būvniecības likuma 17.pants ir pārkāpts un tādējādi ir izdarīts LAPK 152.panta trešajā daļā paredzētais pārkāpums, jo attiecīgās ēkas netiek izmantotas atbilstoši projektētajām funkcijām un tās nav pieņemtas ekspluatācijā.

[7] Neskatoties uz minēto, iesniedzēja uzskata, ka pārsūdzētais lēmums un uzliktais administratīvais sods ir atceļams un lieta ir izbeidzama. Tam kā pamatojumu iesniedzēja tiesas sēdē norādīja, ka 2011.gada janvārī, kad iesniedzēja ieguva savā īpašumā nekustamo īpašumu */adrese/*, ēkās lit.001 un lit.002 rekonstrukcijas darbi jau bija veikti. Iesniedzējas ieskatā fakts, ka ēka tiek iegūta īpašumā ar tajā jau veikto rekonstrukciju, pieļauj šādas ēkas izmantošanu, lai arī rekonstrukcija nav veikta tiesiski un lai arī ēka ekspluatācijā nav pieņemta. Sakarā ar šādu argumentu tiesa norāda turpmāk minēto.

Saskaņā ar Būvniecības likuma 1.panta 12.punktu būvniecība ir visu veidu būvju projektēšana un būvdarbi. Būvdarbi atbilstoši šā panta 6.punktam ir būvniecības procesa sastāvdaļa, darbi, kas tiek veikti būvlaukumā vai būvē, arī nojaukšana. Savukārt tiesības veikt būvdarbus apliecina būvatļauja, kas ir Vispārīgajos būvnoteikumos paredzētajā kārtībā izsniegts dokuments (Būvniecības likuma 1.apnta 2.punkts). Būvniecības likuma 13.panta pirmā daļa un Ministru kabineta 1997.gada 1.aprīļa noteikumu Nr.112 „Vispārīgie būvnoteikumi” (turpmāk – Vispārīgie būvnoteikumi) 112.punkts paredz pienākumu

pasūtītājam vai būvētājam pirms būvdarbu uzsākšanas saņemt būvatļauju Vispārīgajos būvnoteikumos paredzētajā kārtībā.

Lai persona saņemtu būvatļauju būvdarbu veikšanai, ir jāveic virkne procesuālu darbību, proti, jāsaņem trešo personu piekrišana (Būvniecības likuma 3.panta pirmā daļa), jāiesniedz būvniecības iesniegums – uzskaites karte, jāsaņem plānošanas un arhitektūras uzdevums (Vispārīgo būvnoteikumu 32. – 35.punkts), kā arī jāveic būvprojektēšana (Vispārīgo būvnoteikumu 3.3. – 3.6.apakšnodaļa un 4.nodaļa).

Norādītā kārtība attiecas arī uz būvdarbiem, kas veikta rekonstrukcijas ietvaros. Rekonstrukcija saskaņā ar Vispārīgo būvnoteikumu 21.punktu ir būves vai tās daļas pārbūve, mainot būves vai tās daļas apjomu un mainot vai saglabājot funkciju, vai funkcijas maiņa, nemainot apjomu.

Pēc tam, kad rekonstrukcijas darbi tiek pabeigti, būve ir jāpieņem ekspluatācijā. Kārtību, kādā rekonstruējamās būves pieņem ekspluatācijā, noteic Ministru kabineta 2004.gada 13.aprīļa noteikumi Nr.299 „Noteikumi par būvju pieņemšanu ekspluatācijā". Saskaņā ar šo noteikumu 3.[1] pantu būvi pieņem ekspluatācijām, ja tā ir uzbūvēta atbilstoši akceptētajam būvprojektam. Atbilstoši minēto noteikumu 20.punktam komisijas parakstīto aktu par būves pieņemšanu ekspluatācijā apstiprina pašvaldības atbildīgā amatpersona. Būve ir uzskatāma par pieņemtu ekspluatācijā ar akta apstiprināšanas dienu.

No minētajām tiesību normām secināms, ka būves (arī rekonstruējamās būves) tiesiska ekspluatācija ir pieļaujama, ja būve ir izbūvēta (rekonstrukcijas darbi ir veikti) atbilstoši akceptētajam būvprojektam un ja šādu būvi kompetentās iestādes ir pieņēmušas ekspluatācijā. Tā kā izskatāmajā gadījumā ēkas lit.001 un lit.002, kurās veikti rekonstrukcijas darbi, ekspluatācijā pēc rekonstrukcijas darbu pabeigšanas nav pieņemtas, par ko lietā strīda nav, tad iesniedzēja kā šo ēku īpašniece nebija tiesīga pieļaut to ekspluatāciju, neskatoties uz to, ka brīdī, kad iesniedzēja nostiprināja īpašumtiesības uz attiecīgajām ēkām, rekonstrukcijas darbi tajās jau bija veikti. Līdz ar to šāds apstāklis nav vērtējams kā pamats iesniedzējai piemērotā administratīvā soda atcelšanai.

[8] Kā administratīvā soda atcelšanas pamats nav vērtējams arī cits iesniedzējas norādītais apstāklis, proti, tas, ka rekonstrukcijas darbiem nepiekrīt SIA *„/Nosaukums/"*.

Kā izriet no lietā esošā SIA *„/Nosaukums/"* 2011.gada 8.novembra iesnieguma *(lietas 23.lapa),* SIA *„/Nosaukums/"* pieder nekustamais īpašums */adrese 2/*, kadastra Nr.*/kadastra numurs/*. To tiesas sēdē apstiprināja arī iesniedzēja. Minētajā iesniegumā norādīts, ka uz šā nekustamā īpašuma (zemesgabala) daļas atrodas SIA *„/Nosaukums 3/"* piederošā būve (nojume), kuras īpašniece šobrīd ir iesniedzēja. Tāpat norādīts, ka SIA *„/Nosaukums/"* piekrišanu šiem būvniecības darbiem nav devusi. Iesniedzēja uzskata, ka iestādei šis apstāklis bija jāņem vērā, saucot iesniedzēju pie administratīvās atbildības. Tiesa šādam viedoklim nepiekrīt un uzskata, ka tam apstāklim, ka SIA *„/Nosaukums/"* nepiekrīt nojumes būvniecībai, kas veikta uz SIA *„/Nosaukums/"* piederošā zemesgabala, izskatāmajā lietā nav

nozīmes, jo iesniedzēja pie administratīvās atbildības ir saukta nevis par nojumes prettiesisku būvniecību un ekspluatāciju, bet gan par uz pieteicējai piederošā zemesgabala */adrese/*, kadastra Nr.*/kadastra numurs/* esošo, pieteicējai piederošo ēku lit.001 un lit.002 patvaļīgu ekspluatāciju. Tas tiešā tekstā norādīts arī pārsūdzētajā lēmumā, proti, „*/adrese/* notiek patvaļīga noliktavas un darbnīcas ēkas ekspluatācija neatbilstoši paredzētajai funkcijai – izveidotas tirdzniecības telpas un birojs".

Minēto apsvērumu dēļ tiesas ieskatā nav nozīmes iesniedzējas norādītajam apstāklim, ka šobrīd Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā starp iesniedzēju un SIA *„/Nosaukums/"* notiek civiltiesiska strīda risināšana par servitūta ceļa nodibināšanu un piespiedu nomas līguma noslēgšanu.

[9] Rezumējot minēto, tiesa atzīst, ka, tā kā iesniedzēja kā nekustamā īpašuma */adrese/*, kadastra Nr.*/kadastra numurs/* īpašniece ir pieļāvusi šā īpašuma sastāvā esošo ēku ekspluatāciju neatbilstoši to projektētajai funkcijai pirms šo ēku pieņemšanas ekspluatācijā, iesniedzēja ir izdarījusi LAPK 152.panta trešajā daļā paredzēto administratīvo pārkāpumu, un tāpēc iesniedzēja ir saucama pie administratīvās atbildības. Turklāt, tā kā iesniedzēja ekspluatācijā nenodotās ēkas ir iznomājusi trešajām personām, uz ko iesniedzēja norādīja tiesas sēdē, tiesa nepiekrīt iesniedzējas aizstāves paustajam argumentam, ka iesniedzēja, iniciējot civiltiesiskā strīda atrisināšanu vispārējās jurisdikcijas tiesā, ir darījusi visu iespējamo, kas bija no viņas atkarīgs.

[10] LAPK 152.panta trešā daļa par būvju izmantošanu pirms to nodošanas ekspluatācijā fiziskajām personām paredz naudas sodu no piecdesmit līdz tūkstoš latiem. Iesniedzējai uzlikts naudas sods divsimt piecdesmit latu apmērā, kas iesniedzēja ieskatā ir nesamērīgs.

LAPK 152.panta trešās daļas sastāvs konstruēts kā formāls administratīvā pārkāpuma sastāvs, proti, šīs normas sastāvs satur tikai tādas pazīmes, kas raksturo attiecīgo prettiesisko darbību neatkarīgi no kaitīgo seku iestāšanās fakta. Negatīvās sekas vai to iestāšanās risks ir vērtējams un ņemams vērā, novērtējot izdarītā pārkāpuma raksturu, jo tas ir viens no nepieciešamajiem apstākļiem, kas noskaidrojams, uzliekot sodu.

Būvniecībai izvirzīto noteikumu mērķis ir panākt drošību kā objekta būvniecības, tā arī objekta ekspluatācijas laikā, ar drošību saprotot ne vien paša objekta drošību, bet arī cilvēku, lietu un vides drošību. Tiklīdz tiek pārkāpta būvniecību regulējošā kārtība, tostarp objekta ekspluatācijas kārtība, tiek apdraudēta arī cilvēku drošība. Minētais secinājums izriet no Būvniecības likuma 17.panta mērķa, proti, nepakļaut nevajadzīgam riskam cilvēkus un lietas nepabeigtajā būvniecības procesā. Gadījumā, ja būve tiek izmantota pirms nodošanas ekspluatācijā, ir prezumējams apdraudējuma risks.

Kā redzams no lietas materiāliem un dalībnieku sniegtajiem paskaidrojumiem, iesniedzēja ir pieļāvusi tāda objekta patvaļīgu ekspluatāciju, kas ir paredzēts izmantošanai ievērojamam cilvēku skaitam, proti, iesniedzējas darbību rezultātā izmantošanai nodotas

biroja telpas, noliktavas un biroja preču tirdzniecības telpas, kas ir publiski pieejams objekts. Tas nozīmē, ka iesniedzēja, pieļaujot tādu objektu izmantošanu, kuru projektētās funkcijas ir mainītas un kuri nav nodoti ekspluatācijā, apdraudējumam pakļāva vairākus cilvēkus, kas ir ņemams vērā, vērtējot iesniedzējas izdarītā pārkāpumu raksturu un būtību.

Ņemams vērā arī tas, ka izskatāmajā lietā nav konstatējamas iesniedzējas darbības, kas būtu vērstas uz to, lai ēkas netiktu izmantots pirms to nodošanas ekspluatācijā. Tieši pretēji – iesniedzēja ir noslēgusi nomas līgumus ar trešajām personām par ekspluatācijā nenodotajām telpām, tādējādi apzināti pieļaujot šo telpu izmantošanu. Līdz ar to iesniedzējas rīcību nevar vērtēt kā neuzmanību.

Ievērojot minēto apstākļu kopumu, tiesas ieskatā iesniedzējai uzliktais naudas sods divsimt piecdesmit latu apmērā, kas ir ceturtā daļa no sankcijā noteiktā maksimālā naudas soda, ir samērīgums un atbilstīgs izdarītajam pārkāpumam. Turklāt tas vien, ka iesniedzēja iepriekš nav bijusi saukta pie administratīvās atbildības par līdzīgiem pārkāpumiem, nenozīmē, ka iesniedzējai ir piemērojams sankcijā paredzētais minimālais soda apmērs, kā to uzskata iesniedzējas aizstāve, jo, nosakot soda apmēru, atbilstoši LAPK 32.panta otrajai daļai vērtē ne vien to, vai persona gada laikā ir bijusi saukta pie administratīvās atbildības par līdzīgiem pārkāpumiem (atbildību pastiprinošs apstāklis), bet arī cita starpā pārkāpuma raksturu, ko tiesa analizēja iepriekš, secinot, ka soda mērs atbilst pārkāpumam un tā raksturam.

[11] Papildus minētajiem argumentiem iesniedzēja pauda viedokli, ka iestāde nav ievērojusi LAPK 270.panta pirmo daļu. Šī tiesību norma noteic, ka lietas par administratīvajiem pārkāpumiem izskata 30 dienu laikā pēc tam, kad iestāde, kas kompetenta izskatīt lietu, saņēmusi protokolu par administratīvo pārkāpumu un citus lietas materiālus. Iesniedzēja uzskata, ka atbilstoši minētajai tiesību normai administratīvā lieta jāizskata 30 dienas pēc tam, kad ir saņemti materiāli. Tā kā iestāde administratīvās lietas izskatīšanu nozīmējusi ātrāk par 30 dienām, iesniedzēja uzskata, ka minētā tiesību norma ir pārkāpta. Tiesa šādam viedoklim nepiekrīt, jo atbilstoši LAPK 270.panta pirmajai daļai administratīvā lieta ir jāizskata 30 dienu laikā, nevis 30 dienas pēc materiālu saņemšanas, kā to kļūdaini uzskata iesniedzēja. Turklāt, kā redzams no lietas, iesniedzēja vairākkārt tika aicināta paskaidrojumu sniegšanai, proti, 2011.gada 27.decembrī *(lietas 27.lapa)* un 2012.gada 24.janvārī *(lietas 26.lapa).* Iesniedzēja tiesas sēdē apstiprināja, ka uzaicinājumus uz lietas izskatīšanu sakarā ar konkrēto administratīvo lietu iesniedzēja saņēma. Līdz ar to tiesa nekonstatē iestādes pieļautos pārkāpumus, ierobežojot vai liedzot iesniedzējai piedalīties administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanā un paskaidrojumu sniegšanā, uz ko norādīja iesniedzēja.

[12] Ņemot vērā iepriekš konstatēto un secināto, tiesa atzīst, ka pārsūdzētais lēmums ir atstājams negrozīts, bet sūdzība ir noraidāma.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.[12] panta otrās daļas 1.punktu, 289.[17] un 289.[18] pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

atstāt negrozītu Rīgas Domes Administratīvās komisijas 2012.gada 6.marta lēmumu Nr.D57 8-6 par *A.L.* (personas kods */personas kods/*) saukšanu pie administratīvās atbildības saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 152.panta trešo daļu, bet *A.L.* sūdzību noraidīt.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā desmit darba dienu laikā no pilna sprieduma paziņošanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese (paraksts) D.Makarova

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas

tiesnese_____ D.Makarova
Rīgā 2012.gada 6.decembrī